

cepteerd op school en in het dorp. *Ciao bella*, hoorde ook zij op straat.

Wij hadden meer moeite met alles: Italiaans leren, Trix gaf haar werk tijdelijk op, ik vloog in de weekeinden heen en weer.

In Almere ging intussen een nieuwe lagere school van start waar directie en leerkrachten

geïnspireerd waren door een congres over inclusief onderwijs dat we twee jaar eerder in Rotterdam organiseerden. Ze stelden zich bewust open voor ernstig gehandicapte kinderen. Na een jaar mocht ook Thiandi komen. Voor het eerst mocht ze *full time* meedraaien in groep 7 en 8. Nog steeds gold ze, ook daar, als verstandelijk gehandicapt.

Haar juf Wendy en begeleidster Marilyn en anderen zagen echter in dit intensieve dagelijkse contact wat wij steeds zeiden: ze weet veel meer dan ze kan uiten. Ze mocht mee op schoolkamp, ging mee naar disco en naar verjaarspartijtjes. Er is een evaluatieverslag geschreven waarin staat hoe niet alleen Thiandi profiteerde, maar ook haar klas en de twee juf-fen. Je leert namelijk van uitdagingen. Anderhalf jaar geleden begonnen we de zoektocht naar vervolgonderwijs, in Almere en steeds verder daarbuiten. Overal nee, te ongewoon.

Vorig voorjaar ontmoetten we op een cursus 'Partners in Policymaking' (die ik via stichting De Toekomst mee organiseer) Mary Schuh. Zij is een Amerikaanse pedagoge die in New Hampshire op inclusieve scholen ervaring heeft met non-verbale kinderen met contactproblemen. Ze wees ons op 'facilitated communication'. Het is een techniek om niet sprekende kinderen op een speciale manier te ondersteunen waardoor ze in staat zijn plaat-

jes of letters op een letterbord gericht aan te wijzen. „Waarschijnlijk heeft ze zichzelf allang lezen geleerd”, zei ze toen ze Thiandi ontmoette aan het diner.

Via haar regelden we een korte training bij een medewerkster van de Syracuse University in de staat New York. Al in de eerste sessie: Thiandi ging, na een half uur zoeken naar de juiste houding, letters spellen op het houten letterbord. In de tweede sessie kwamen korte zinnen en meteen een Engels woord. Voor het eerst in 14 jaar kon ze laten zien wat ze weet en denkt, door te spellen.

Het kostte een paar weken oefenen en wennen, maar al gauw wisten we dat ze lesstof op minimaal vmbo-niveau aankan, dat ze niet alleen Nederlands beheerst maar heel goed Engels, Italiaans en wat Frans. Ze is erg geïnteresseerd in geschiedenis. We gingen laatst een weekje naar Sicilië op vakantie. Italianen zijn heerlijk ontspannend. Die praten gewoon tegen haar en ze spelt haar antwoorden in het Italiaans (dat ze beter beheerst dan ik).

We lieten het onmiddellijk de middelbare scholen bij ons in de buurt weten, maar die kunnen het niet geloven en willen haar niet aannemen. Een geschikte speciale school kan ik evenmin vinden. Een psychologisch testrapport is eind januari afgerond: ze blijkt gewoon intelligent.

Deze week schreef ze: „Waarom ben ik zo?”

Ons antwoord: pech. Het gebeurt soms zo en dat moet je accepteren.

Daarna schreef ze: „Waarom is iedereen bang voor me?”

Wij zeiden: omdat mensen je bij eerste aanblik toch vreemd vinden, omdat je niet kijkt

en niet praat. Maar je weet ook: als mensen je eenmaal een paar weken kennen, is dat niet meer zo.

En toen schreef ze: „Ik wil schrijven hoe ik ben en wie ik ben zodat ze me kennen.”

JOSÉ SMITS

Het verhaal van
José Smits

over

haar dochter Thiandi (14) die nergens naar de middelbare school mag

José Smits, Tweede-Kamerlid voor de PvdA en voorheen journalist van de Volkskrant, en haar dochter Thiandi: 'Waarschijnlijk heeft ze zichzelf allang lezen geleerd' Foto Leo van Velzen

Niemand wist dat zij alles weet